

ZÖLD KÖNYV

**AZ ÚJ VÁROSVEZETÉS
A REND ÉS A FEJLŐDÉS SZOLGÁLATÁBAN
— AZ ELSŐ 10 HÓNAP EREDMÉNYEI —**

BUDA PEST

2011. AUGUSZTUS

Kiadja: **Budapest Főváros Önkormányzata**
Felelős kiadó: **Tarlós István**
Felelős szerkesztő: **dr. György István**

www.budapest.hu
2011.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	5
Pénzügyek	6
A pénzügyek rendbetétele.....	6
A vagyongazdálkodás átalakítása.....	7
Azonnali beavatkozást igénylő ügyek.....	9
Városüzemeltetés és városfejlesztés	10
Rendteremtés és átszervezés.....	10
Az új városüzemeltetési modell eredményei.....	12
Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt.....	12
Budapesti Temetkezési Intézet Zrt.....	12
Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt.....	13
Budapesti Távhőszolgáltató Zrt.....	13
Fővárosi Településtisztasági és Környezetvédelmi Kft.....	13
A városüzemeltetés távlati célkitűzései.....	13
Távhőszolgáltatás.....	13
Energiagazdálkodás.....	14
Köztisztaság, hulladékgazdálkodás, útfelújítás.....	14
Gyógyfürdők.....	14
Egyéb közszolgáltatások (temetkezés, településtisztaság, kéményseprés).....	14
Vegyes tulajdonú társaságok.....	14
Közlekedés.....	14
Fejlesztések, beruházások.....	16
Oktatás, kultúra, sport és turizmus	18
Az elmúlt időszak eredményei.....	19
Célkitűzések.....	21
Egészségügy	23
Konzolidáció és az intézményrendszer jövője.....	23
Szociális terület	24
Paradigmaváltás a hajléktalanellátásban.....	24
Intézményfenntartás és a szakosított ellátás újjászervezése.....	25

TISZTELT OLVASÓ!

A 2010. évi önkormányzati választások után, hivatalba lépésünket követően késsedelem nélkül munkához láttunk. A munka egyidejűleg három fő irányvonal mentén indult el: a legfontosabb feladat a rendteremtés volt, amely mint fő rendező elv a jövőben is minden területen a tevékenység zsinórmértékéül szolgál, ezzel párhuzamosan szükség volt azonban az azonnali beavatkozást igénylő problémák kezelésére a válsághelyzet elkerülése érdekében és emellett a hosszú távú kiszámítható működést biztosító tervezésre, ágazati szakmai koncepciók kidolgozására.

A munka alapját „A nemzet fővárosa” című választási program alaptételei jelentették és jelentik ma is, de az előző városvezetés hagyatékának kezelése minden területen jelentős erőfeszítéseket igényel. Mindezek mellett a megváltozott világgazdasági környezethez is folyamatosan alkalmazkodva kell a magunk elé kitűzött célokat megvalósítani.

Miközben a főváros polgárai hosszas várakozás után birtokba vehették az újjászületett Margit hidat vagy éppen végigsétálhattak a megszépült Károly körúton, és az Alstommal kötött egyezséggel mentőövet dobtunk Magyarország legnagyobb beruházásának, a háttérben kezdetét vette a kevésbé látványos, ám az elkövetkezendő évek fejlesztési és ágazati politikáit is alapjaiban meghatározó strukturális átalakítás. A Fővárosi Önkormányzat új szervezeti és működési szabályzatának elfogadásával szétválasztottuk a választott testületek és a hivatali apparátus feladatait, átrendeztük a döntéshozatali hatásköröket. Az előző városvezetés gazdálkodási tevékenységének anomáliái következtében kialakult helyzet azonnali beavatkozást igényelt. E tevékenység keretében helyreállítottuk a költségvetési fegyelmet, rendet teremtünk a cégeink gazdálkodásában, új városüzemeltetési modellt vezettünk be, új szerződéskötési szabályokat tettünk kötelezővé. Gátat vetettünk a pazarlásnak és a korrupciónak.

Mindannyiunk közös igénye és a fejlődés záloga is egyben: a rend. Az elmúlt hónapok során érkezett állampolgári visszajelzések megerősítettek minket abban, hogy helyes úton jártunk akkor, amikor a fővárost egyre inkább terhelő hajléktalanság problémáját kezeltük, valamint az aluljárókban és egyéb frekventált közterületeken tapasztalható tarthatatlan állapotokat minden szereplő számára megnyugtató módon rendeztük. Ezt a politikát kívánjuk folytatni a jövőben is.

A város élhetőbbé tételét, a fővárosiak és az ide látogatók komfortérzetének növelését szolgálták többek között a közösségi közlekedés rendjével kapcsolatos szigorítások. A BKV megállóiban várakozók és az aluljárókon áthaladók szó szerint fellélegezhettek akkor, amikor ezekre a közterületekre dohányzási tilalmat vezettünk be.

Fejlesztési politikánk vezérlő elvei a reális igényekhez igazodás, a gazdasági környezethez való folyamatos alkalmazkodás és a főváros egységét szem előtt tartó stratégiai gondolkodás. Az álmódosítások kora lejárt, szakítottunk az öncélú presztízsbetűzés gyakorlatával, valamint a soha meg nem valósuló légvárak tervezésével. A továbbiakban csak olyan beruházásokat valósítunk meg, amelyek gyakorlati megvalósulásukkal, nem pedig csupán azok ígéretével szolgálják a budapestiek érdekeit. Mindebben építeni kívánunk a Kormányval való konstruktív együttműködésre.

Tarlós István
főpolgármester

PÉNZÜGYEK

Az önkormányzati választások után, amikor átvettük Budapest pénzügyeinek és vagyongazdálkodásának irányítását, egy helyzetkép és stratégia nélküli, rendezetlen ügyekkel és beárazatlan kockázatokkal teli, pénzügyi válsághelyzetben lévő fővárost kaptunk. Az általános problémákon túl számos nagy horderejű, jókora kockázatokat rejtő, azonnali cselekvést igénylő ügyet kellett gyorsan megismernünk és megfelelően rendeznünk. Ezeket nem hirtelen, átgondolatlan döntésekkel oldottuk meg, amelyek bizonyára gyors, de nem megfelelő választakat eredményeztek volna a főváros problémáira, hanem megfontolt, szakmai alapú, normatív problémakezeléssel.

A legfontosabb célunk ezeken a területeken a rendteremtés volt. Átláthatatlan és rendezetlen viszonyok között képtelenség egy várost a polgárok érdekeinek megfelelően irányítani. Kiváltképp igaz ez akkor, ha Magyarország legfontosabb és legnagyobb városának, Budapestnek a pénzügyeiről van szó. A gazdasági válság előtti években ez még nem idézett elő közvetlen csődhelyzetet, de a jelenlegi bizonytalan gazdasági helyzetben kizárólag az átlátható pénzügyek, a szigorú gazdálkodási egyensúly és a biztos kezű pénzügyi irányítás nyújthat stabilitást Budapest és polgárai számára.

A PÉNZÜGYEK RENDBETÉTELE

A pénzügyek területén a prioritások következetes érvényesítése és a **gazdálkodási fegyelem helyreállítása** lehetővé tette a hosszabb távra való tervezést, valamint stratégiai és koncepcionális lépések megtételét is. A 2011-es költségvetés tervezésénél, csökkenő adóbevételek mellett, egy átfogó, **priorizáláson alapuló költségcsökkentési módszerrel** dolgoztunk. Ezzel sikerült mérsékelni a főváros finanszírozási hiányát, miközben a legfontosabb feladatok elvégzéséhez szükséges forrásokat is sikerült kigazdálkodnunk. Ezt a megközelítést a főváros történetében először használtuk a költségvetés összeállítása során.

Az éves költségvetés összeállítása mellett egy új, a ciklust átívelő **Gazdasági Program** megalkotásával keretbe foglaltuk a város pénzügyeinek rendezését, ezzel megállítjuk az adósságfelhalmozást, így hosszú távon biztosítható lesz a főváros pénzügyi egyensúlya és a tartós adósságcsökkentés. Elengedhetetlennek tartottuk a hivatali pénzügyi rendszer egyszerűsítését és centralizációját is.

A Gazdasági Program mintegy előfeltétele és kerete annak, hogy az önkormányzat alapvető feladatait megvalósítsa, azaz képes legyen a finanszírozhatóság határain belül a megfelelő szolgáltatásokat nyújtani a polgárok számára. Fő célja a gazdálkodási egyensúly megteremtése, a főváros pénzügyeinek hosszú távú racionalizálása, rendezése a legsúlyosabb hiányosságokból kiindulva. Ez egyrészt a működési és fejlesztési kiadások átmeneti visszafogásával, a jövőben pedig egyensúlyi kritériumok felállításával biztosítja a város pénzügyeinek zavartalanságát. Budapest újfajta gazdálkodása a hivatali működés további korszerűsítését is megkívánta, amely az átláthatóságon – és középtávon a költségek csökkentésén – kívül egyben a gazdálkodási szemlélet meghonosítását is jelenti a politikai és bürokratikus szemlélet túlsúlyának rovasára.

A Gazdasági Program fő elemei az alábbiakban foglalhatóak össze:

- a főváros eladósodottsága tovább nem növelhető, ami a működés további racionalizálását, a fejlesztésekre vonatkozóan pedig szigorúbb elbírálási kritériumok bevezetését jelenti;
- a főváros a BKV problematikájának kezelésére csak fokozott állami szerepvállalás mellett képes;

- növelni kell a főváros saját jogú adóbevételeit úgy, hogy a lakosság összes adóterhelése közben nem növekedhet.

A Gazdasági Program a hivatali működésre vonatkozóan a következő elvárásokat fogalmazza meg:

- egy – eddig nem létező, nagyobb piaci vállalatok gyakorlatához hasonló – központi kincstári (treasury) rendszer létrehozása és a kontrolling szemlélet meghonosítása;
- a pénzügyi információs rendszer használatának kiterjesztése, amely biztosítja a naprakész pénzügyi információkat a főváros vezetése számára, és lehetővé teszi a gazdálkodásban való tényleges alkalmazását;
- zárt költségvetés-tervezési rendszer létrehozása;
- kockázatkezelés bevezetése, amelynek segítségével a jelentősebb fejlesztésekről, és felújításokról is előzetes, illetve folyamatos kockázati értékelés készülhet;
- a közbeszerzési rendszer megújítása, előzetes részletes költségvetések elkészítése, a hivatal és intézményei, gazdasági társaságai részére központi közbeszerzés megvalósítása, árlejtések és az elektronikus közbeszerzés elindítása.

A Gazdasági Program megvalósítása nehéz és többéves folyamat, melyben az új működésre, fejlődési pályára állítás az, amit ebben a választási ciklusban meg tudunk valósítani. Egyelőre ennek a folyamatnak az elején tartunk, most folyik a szükséges szervezeti átalakítás, az informatikai igények specifikálása és megrendelése, az új működés szabályainak kialakítása.

A VAGYONGAZDÁLKODÁS ÁTALAKÍTÁSA

A fővárosi vagyongazdálkodás kiterjedt problémakörnek bizonyult. A vagyongazdálkodás – a pénzügyi területhez hasonlóan – átláthatatlan és kétes ügyekkel volt tele. A fővárosi és intézményi vagyon tekintetében nem volt egységes vagyonkezelés, a különböző vagyonelemek köre nem volt pontosan meghatározható, a könyvekben szereplő vagyon értéke nem tükrözte annak valós piaci értékét, a vagyongazdálkodás irányítását és végrehajtását semmilyen koncepció vagy stratégia nem jellemezte. Ebből közvetlenül következett a fejlesztési források teljes hiánya és a felújítások elhalasztása a legvégső pillanatig.

A fent említett, sürgős témák megismerésével, a helyzet áttekintésével és intézkedési tervek gyors felállításával úrrá lettünk a nehéz helyzeten. Az itt is szükséges szerkezeti átalakításoktól sok energiát vont el a halasztást nem tűrő ügyek kezelése, de időközben sikeresen kialakítottuk a Fővárosi vagyongazdálkodási koncepciót, amelyet a Fővárosi Közgyűlés elfogadott. Ez az alapja a hosszú távú vagyongazdálkodási Stratégiánknak.

A **Vagyongazdálkodási Stratégia** elemei az alábbiakban foglalhatóak össze:

- **az önkormányzati feladatellátás elsőbbséget élvez**, és a vagyongazdálkodás ezt szolgálja ki, majd utána következik a piaci típusú gazdálkodás megvalósítása;
- a vagyongazdálkodás **fenntartható** módon szolgálja az önkormányzati feladatok ellátását, mind ökológiai, mind ökonómiai, mind pedig szociológiai szempontok szerint;

- a feladat-ellátáshoz nem szükséges vagyonelemekkel **piaci alapú tevékenységet is folytatunk;**
- a törzsvagyon – annak felmérése és pontos meghatározása után – kizárólag az önkormányzati feladatellátást szolgálja majd;
- a városfejlesztés tervezése és megvalósítása során **egyensúly jön létre a törzsvagyon fejlesztése és az egyéb, törzsvagyonon kívüli vagyonelemek fejlesztése között,** az önkormányzati feladatellátás prioritásának megtartása mellett.

A főváros kezelésében lévő vagyon lehető legjobb hasznosítása és az egységes vagyongazdálkodás érdekében létrehoztunk egy holdingot, a Budapest Főváros Vagyonkezelő Központ Zrt-t (BFVK), amelynek feladata – a közüzemi kör kivételével – a Fővárosi Önkormányzat összes közvetlen és közvetett tulajdonának kezelése. Az átláthatóság biztosítására és a vagyonelemek pontos meghatározása érdekében **vagyongatározást** készítünk, amelynek közbeszerzési előkészítése folyik. Ebben megvalósul a főváros összes vagyonának és a vagyon hasznosításának felmérése, majd megtörténik a feladatellátáshoz szükséges vagyonelemek körének meghatározása. Az intézmények tevékenységéhez nem szükséges vagyont a BFVK veszi majd kezelésbe, így biztosítva a vagyongazdálkodás költséghatékonyságát.

A jövőben megvalósítjuk a BFVK és a fővárosi intézmények közös ingatlanfelmérését, amellyel ezek ingatlanhiányát és túlkínálatát vizsgáljuk meg. A célnak megfelelő ingatlanok esetében a felújítási, átalakítási szükségletek felmérése történik meg, a környezettudatosság és energiahatékonyság szempontjaira is tekintettel. Az önkormányzat és intézményei céljainak nem megfelelő ingatlan esetén először a más intézmény által vagy más célra való hasznosítás mérlegelése következik, ezek után pedig a feleslegessé vált ingatlan bizonyos feltételek mellett értékesíthető.

Céljaink a vagyongazdálkodás területén, hogy Budapesten:

- **egységes szemléletű, tiszta, átlátható vagyongazdálkodás valósuljon meg** valamennyi típusú vagyon esetén, szakszerű feladatmegoldással, szakmai csoportokra bontva a vagyongazdálkodást;
- az önkormányzat **feladatellátásához szükséges vagyon rendelkezésre álljon,** a változó igényekhez igazodó vagyon pedig megőrizze értékét, a feladatellátáshoz nem szükséges vagyon értéke pedig növekedjen a szakszerű piaci hasznosítással;
- a **vagyongazdálkodási feltételrendszer bevezetésre kerüljön,** az ingatlanok értékén történő használata megvalósuljon;
- az önkormányzat feladataihoz szükséges **társasági részesedések többségi tulajdonra hosszú távon megmaradjon;**
- az önkormányzati feladatmegoldáshoz szükséges ingatlanok **működési hely, a feladatmegoldás minősége és az üzemeltetés költsége szempontjából való optimalizálása megtörténjen;**
- a **vagyon összetétele, valós értéke és helye a nyilvántartásokban naprakészen rendelkezésre álljon;**

- a vagyongazdálkodás bevételeit, költségeit, értéknövekedését és -csökkenését a költségvetésben egy helyen, egymással szembeállítva tervezzük meg;
- egy, a célok teljesülésének méréséhez **számszerűsíthető visszacsatolási rendszer működjön**, amely rendszeres és naprakész információkat biztosít;
- a **vagyon eladása** és az ebből keletkező azonnali bevételek realizálása **ne legyen cél** az önkormányzat forrásigényének ellenére sem.

A fenti célok megvalósítása egységes, átlátható és rendezett vagyongazdálkodást eredményez majd a fővárosban, emiatt a vagyon bevételei és összértéke növekedni fog, költségei csökkennek, ezáltal jobban szolgálja Budapest polgárainak igényeit, és olyan stratégiává válik, amelyet az ország önkormányzatai mintaként követhetnek.

AZONNALI BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ ÜGYEK

Bár legfontosabb céljaink a város pénzügyeinek és vagyongazdálkodásának rendbetétele és ezek stratégiáinak kialakítása, majd megvalósítása, az előző városvezetés több, nagy horderejű, azonnali cselekvést igénylő ügyet hagyott ránk, amelyek jelentős erőforrásokat vontak el az előbb említett célkitűzések megvalósításától. Egyik legkomplikáltabb és leginkább bizonytalan kimenetelű projekt, amelyet átvettünk a leköszönő városvezetéstől, a **Közraktárak (CET)** fejlesztése volt. Korábban jó ötletnek tűnt, hogy a Közraktárak elbontása helyett PPP konstrukcióban valósítsanak meg egy kereskedelmi és kulturális funkciót egyaránt betöltő épületeryűttest. A kiváló ötlet valóra váltása során viszont az eredeti előfeltételektől a főváros számára hátrányos módon tértek el. Az évekkel ezelőtt lefolytatott közbeszerzési eljárás nyertesének (3 milliós törzstőkéjű, ismeretlen tulajdonosi háttérű cég) sikerült az akkor atraktívnak tűnő pályázata eredményét olyan szerződésekbe önteni, amelyek összességükben kizárólag a fővárosra nézve voltak hátrányosak. Így alakulhatott ki az a helyzet, hogy az építkezés és a majdani működtetés kockázatait – a PPP konstrukció ellenére – a fővárosnak kellett vállalni minden irányban.

Aberuházás végösszege 8,6 milliárd forint, amely minimális önrész mellett, óriási bankhitelből valósul meg. Még a mai napon sem mondható meg, hogy az átadásra mikor kerülhet sor és az üzemeltetés mikortól indulhat el. A fővárosnak a jelenlegi szerződése szerint legalább 31 milliárd forintot kell kifizetnie a 25 éves üzemeltetési időszak alatt.

Az új városvezetés munkájának célja: a szerződési garanciák érvényesítése, a beruházás mielőbbi megfelelő minőségben történő átadás-átvételének kikényszerítése, hogy az eredeti szerepe szerint még 2011-ben megkezdhesse működését a főváros lakossága érdekében.

Célunk, hogy a jövőben az eddig kialakult jogellenes állapotokat megszüntessük, a hasznosítás során szemponttá váljon a gazdaságos működtetés mellett az eredeti koncepciónak megfelelő igények magas szintű kielégítése és a főváros érdekeinek erőteljes érvényesülése.

A **Budapest Szíve Program** alapvető célja az volt, hogy erősítse a történelmi belváros kulturális, kereskedelmi és igazgatási szerepét forgalomcsökkentéssel, közmű-felújításokkal és a zöldfelületek növelésével a Károly körúton és a Március 15. téren. Ezt a kiemelt fejlesztési projektet, amelyhez az Európai Unió több milliárd forintos támogatást ígért, olyan súlyos gondokkal vettük át az előző, liberális-szocialista városvezetéstől, amelyek a támogatás teljes összegének elvesztésével fenyegettek. A projekt anyag előkészítésére vall, hogy felelős lebonyolító szervezet nem került kijelölésre, a beadott tervek elnagyoltak voltak. Mindez azt eredményezte, hogy az előző városvezetés állandó versenyfutásban volt az idővel, ami pedig tűzoltás jellegű, átgondolatlan lépésekkel és félmegoldásokkal járt együtt. A támogatási szerződés nem volt összhangban a vállalkozói szerződéssel, ráadásul mindkettő igen nagy arányban eltért a már megvalósított projekttől. Káosz, rendetlenség, fejetlenség és hibák jellemezték a projektet.

A koordináló személyeket összefogva, rendszeres egyeztetéseket tartottunk a megoldandó problémákról a kivitelezőkkel, partnerekkel és érintett felekkel, tárgyaltunk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel a terveinkről. Fokozatosan, feszített és végül eredményes munkával a megfelelő mederbe tereltük a folyamatokat. A projekt mára műszakilag készen áll, az ünnepélyes átadásra szeptember 2-án kerül sor. Hamarosan elindul a Budapest Szíve Program második üteme, amellyel Budapest központja tovább szépülhet, kellemes kikapcsolódást és szép látványt nyújtva a polgárok részére.

A **kerületi önkormányzatok lakástörvény szerinti befizetései** körül is kaotikus állapot uralkodott. Az 1995-2010 közötti időszak befizetési kötelezettségeiről a főváros még pontos kimutatással sem rendelkezett. Az új városvezetés azonnal hozzákezdett a rendteremtéshez ezen a területen is. Megállapítottuk, hogy a 23 budapesti kerület közül mindössze 5 tett maradéktalanul eleget a lakásértékesítések utáni befizetéseknek, és mindössze 3 kerületi önkormányzattal született megállapodás a tartozás rendezése érdekében. Azonnali tárgyalásokat folytattunk a 18, fizetési kötelezettségeit csak részben vagy egyáltalán nem teljesítő kerülettel. Közben egymás után kötjük a megállapodásokat az egyes kerületekkel a tartozás ütemezett fizetése érdekében, a kerületek oldaláról felmerült jogos észrevételek figyelembevételével rendeletmódosításon dolgozunk, hogy a befizetésekől származó Városrehabilitációs Keretből azok a kerületek is pályázhassanak támogatásra, amelyek ebből eddig különböző okokból ki voltak zárva, és az elmúlt években többnyire erre hivatkozva tagadták meg a lakáseladásaikból származó befizetéseiket.

VÁROSÜZEMELTETÉS ÉS VÁROSFEJLESZTÉS

A fővárosi tulajdonban lévő közüzemi társaságok mindenféle normatív szabályrendszer nélkül működtek. A kontrollmechanizmus hiánya a gazdasági egyensúly megbomlását eredményezte, óriási károkat okozva ezzel az önkormányzat gazdálkodásában. A súlyos örökség egyik, mindenki által jól ismert példája a 4-es metró járműszállítási projektje, de említhetnénk az elmúlt években a BKV körül vagy éppen a Rác-fürdő felújítása kapcsán kirobbant botrányokat is.

RENDTEREMTÉS ÉS ÁTSZERVEZÉS

2010. október 27-én az újonnan alakult Fővárosi Közgyűlés első érdemi ülésén jóváhagytuk az új városüzemeltetési intézményrendszer koncepcióját, módosítottuk a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő gazdasági társaságok alapító okiratait, a cégek élére többségében új vezetőket választottunk. **Megszüntettük a városüzemeltetési feladatokat ellátó részvénytársaságok igazgatóságait, csökkentettük a felügyelőbizottságok létszámát, új felügyelőbizottságokat választottunk, bérpolitikai irányelveket fogadtunk el, melyeknek hatásaként a kifizetett béreket, illetőleg tiszteletdíjakat éves szinten 650 millió forinttal csökkentettük.**

Két új részvénytársaságot hoztunk létre: a közmű közszolgáltatási feladatokat végző cégekkel kapcsolatos tulajdonosi döntés-optimalizáció érdekében a Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt-t és a közlekedés minden szegmensében jelentkező feladatok összehangolására, szakmai irányítására és később megrendelői feladataink ellátására is alkalmas Budapesti Közlekedési Központ Zrt-t.

A **Budapesti Városüzemeltetési Központ Zrt.** (BVK) a százszázalékosan önkormányzati tulajdonban álló közüzemi szolgáltatást nyújtó gazdasági társaságok alkotta elismert holdingként elsősorban vagyongazdálkodási és stratégiai működtetési funkció teljesítésére alakult. A városüzemeltetés önálló, tartalmi célja a közszolgáltatások során a fogyasztói szempontok

előtérbe helyezése és minél eredményesebb érvényesítése. A korábban önálló társaságként tulajdonosi kontroll nélkül működő Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt., a FŐTÁV Zrt., a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt., a FŐKERT Zrt., a Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt., a FŐKÉTÜSZ Fővárosi Kéményseprőipari Kft., a Fővárosi Településtudományi és Környezetvédelmi Kft. az elismert vállalatcsoportban ellenőrzött társaságként működik a jövőben. A holding irányító társaságának igazgatóságába megkérdőjelezhetetlen szakmai múlttal rendelkező, nagytekintélyű „bölcseket” kértünk fel, Fodor István, Bienert Gusztáv és Pap Géza személyében, a BKK igazgatóságába pedig olyan neves közlekedési szakembereket hívtunk meg, mint például Várszegi Gyula és Csanády Csaba. Szakítva a korábbi politikai hitbizománnyal, a transzparencia jegyében a cégek irányító testületében is helyet biztosítottunk az ellenzéknek. Mindkét holding felügyelőbizottságának élére Kovács Árpádot, az Állami Számvevőszék volt elnökét kértük fel.

Az egyes társaságok új vezetésének közreműködésével elvégeztük a korábbi kétes szerződések felülvizsgálatát, majd megtettük a megfelelő intézkedéseket a „pénzcsapok” elzárása érdekében. Mindezen erőfeszítések eredményeképpen **az elmúlt 10 hónapban a cégcsoport szintjén 4,5-5 milliárd forintos megtakarítást értünk el.**

A **Budapesti Közlekedési Központ Zrt.** (BKK) életre hívását az egységes szemléletű közlekedéspolitikai megvalósulásának, az uniós projektek sikeres és eredményes lebonyolításának és a közlekedési módok közötti koordináció javításának igénye indokolta. A BKK létrehozása a közlekedésszervezési feladatokon túl biztosítja, hogy a közúti ágazat bevételei a finanszírozási hiánnyal küszködő egyéb közlekedési ágazatokba átcsoportosíthatóak legyenek.

A BKK az intézményrendszer átalakításáról szóló koncepció végrehajtásán túl megalakulásától kezdve közreműködik számos közlekedésszakmai irányítási feladat ellátásában is. Ennek eredményeként a budapesti tömegközlekedési eszközökön 2011. január 11. napjától a közterület-felügyelők is részt vesznek a jegyellenőrzésben, 2011. május 1-jén pedig életbe lépett a fővárosi közösségi közlekedést meghatározó, a járatok forgalmi jellemzőit tartalmazó új paraméterkönyv, melyet idén először a Budapesti Közlekedési Központ készített elő a BKV-val közösen. A Google, a BKK és a BKV együttműködésének eredményeképpen 2011. június 30-tól megjelentek a budapesti közösségi közlekedési járatok menetrendjei is a Google Térképen, sőt ezen túlmenően a kerékpáros közlekedés fejlesztése érdekében a korábban elhalt projektötlet, a BuBi-projekt is újraindulhat, mely a város leginkább beépített, legsűrűbben lakott területein mindenki számára könnyen hozzáférhető, alacsony díj ellenében kölcsönvehető kerékpárokat biztosít majd.

Az elkövetkező időszak fontos feladata a személyszállítási közszolgáltatási struktúra átalakítása a hazai törvényi változásokkal összhangban. A BKK számos jogszabály módosítását kezdeményezte, melynek eredményeképpen megszületett – a tiszta viszonyok megteremtése érdekében – az egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi XCI. törvény.

A Fővárosi Közgyűlés 2011. június 22-én elfogadta a fővárosi taxiállomások igénybevételeinek rendjéről szóló új rendeletet, melynek alapján a drosztok üzemeltetését 2012. január 1-jétől szintén a BKK végzi.

A Fővárosi Közgyűlés ugyanezen ülésén döntött az FKF Zrt. közút-fenntartási ágazatának kiválásáról, valamint, a BKK Közút Zrt. megalapításáról. Ezen túlmenően folyamatos az egyeztetés a szaktárcával a személyszállítási törvény tervezetének véglegesítése érdekében is, melynek várható hatálybalépése 2012. január 1. napja. A törvény elfogadása kulcsfontosságú a BKK-val kapcsolatos átalakítási folyamat eredményes lezárásához.

Az elmúlt hónapok közgyűlési döntései alapján a BKK átveszi a Főpolgármesteri Hivataltól a megvalósítás alatt álló egyes projektek menedzsment feladatait, ilyen például: a Margit híd felújítása, a csepeli gerincút, a budapesti kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése, a Budapest Szíve Program, vagy a Futár projekt. A BKK átveszi továbbá több előkészítés, illetve megvalósítás alatt álló projekt lebonyolítását, ilyen például az 1-es, 3-as villamosvonalak továbbfejlesztése, a villamos és trolibusz járműbeszerzés, a budai észak-déli villamoshálózat projekt, a közösségi kerékpárosközlekedés-fejlesztések, a parkolási rendszer komplex fejlesztései, és az elektroni-

kus jegyrendszer lehetséges bevezetési módjainak előkészítése. A feladatok átvételének köszönhetően az észak-déli villamoshálózat projekt megvalósításáról a BKK aktív közreműködésével megállapodás született, melynek megfelelően a támogatási szerződések megkötésének előkészítése, illetve a szükséges további vizsgálatok elvégzése folyamatban van.

A 2-es és a 4-es metró járműbeszerzésére a BKV Zrt. az Alstommal kötött szerződést. Az, hogy az Alstom nem tudott sem időben szállítani, sem típusengedélyt szerezni a kocsikhoz, a cég saját felelőssége. A Nemzeti Közlekedési Hatóság az előzetes típusengedélyről szóló határozatában rögzítette, hogy milyen fékrendszert szükséges a metrókocsikba beszerezni ahhoz, hogy a végleges típusengedély megszerzhető legyen.

A ciklus eddig talán legjelentősebb eredményeként a 4-es metró járműszállítási projektjét a fővárosi és nemzetgazdasági érdekeknek megfelelően korrigáltuk, ennek érdekében szigorú feltételek mellett megállapodást írtunk alá a szállító Alstom céggel azzal a kikötéssel, hogy amennyiben nem tud határidőre típusengedélyt szerezni, új pályázat kiírására kerül sor. Az általunk kötött megállapodás – az előzővel ellentétben – lehetővé teszi, hogy 2014-ben átadjuk az ország legnagyobb beruházását a budapestieknek.

Az Európai Bizottság illetékes szakmai szervezete a BKK létrehozását a legmesszebbmenőkig támogatja, és egyben Magyarország legfigyelemreméltóbb közlekedési intézményrendszer-átalakításaként aposztrofálta.

AZ ÚJ VÁROSÜZEMELTETÉSI MODELL EREDMÉNYEI

Az elmúlt 10 hónap során az új városüzemeltetési modell bevezetésének eredményeképpen a főváros cégei hatékonyabban és gazdaságosabban működnek. A megtakarítások a társaságok méretétől és tevékenységétől függően az évi néhány tízmillió forintos összegektől a milliárdos nagyságrendig terjednek. **A társaságok többsége a pazarlás megszüntetése mellett bevételeit is növelni tudta.** (A BKV például hosszú idő után először növelte jegybevételeit mintegy 1 milliárd forinttal.)

Budapest Gyógyfürdői és Hévízei Zrt. (BGYH)

Az új cégvezetés minden területen **szigorú takarékosági intézkedéseket** léptetett életbe.

Az aktív értékesítési tevékenység bevezetésével, a 2011 első negyedévi árbevétel a 2010 első negyedéves teljesítménynél közel 20%-kal, azaz több mint 190 millió forinttal kedvezőbben alakult. Sajnos azonban az idei kedvezőtlen nyári időjárás miatt kevesen látogatták a fővárosi strandokat, ennek következtében az árbevétel is elmaradt a várttól.

Az üzemeltetési szerződés felmondásával a tervezett megtakarítás havi 40 millió forint, az ebből fakadó összes megtakarítás meghaladja az 1 milliárd forintot. Az új őrző-védő szolgálattal kötött szerződés révén évi 40-50 millió forint megtakarítás várható, a fitness-szolgáltatásokkal kapcsolatos megtakarítás éves szinten megközelíti a 15 millió forintot.

A cég vezetése jelenleg is több ügyben folytat tárgyalást, például a beléptető rendszer üzemeltetésének átvételéről, valamint a Rác-fürdő üzemeltetésének mielőbbi elindításáról és a korábban végveszélybe sodródott projekt megmentéséről.

Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. (BTI)

Az új cégvezetés a korábban kötött szerződéseket teljes körűen felülvizsgálta. Az egyes bérlők és a BTI Zrt. közé beékelte cégekkel kötött szerződéseket közös megegyezéssel megszüntették. Az új bérlési szerződések eredményeként 2010-hez képest több mint 15 millió forint díjbevétel-növekedés várható 2011-ben.

A beszerzési rendszer átalakításával, az alvállalkozói szerződések megszüntetésével, továbbá a biztonsági szabályrendszer bevezetésével az adózott eredmény a tavalyi évhez képest 174 millió forinttal javult.

Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. (FKF)

A 2010. év végén, az átadás-átvételt követően teljes körű jogi, közbeszerzési átvilágítás történt, melynek során a társaság több mint 1500 élő szerződésének tételes felülvizsgálata valósult meg. Az elsődlegesen meghozott intézkedések nyomán, azonnal felmondott, illetve **a társaság számára előnyösen módosított szerződések eredményeként közel 1,3 milliárd forint megtakarítás várható.**

A vállalat szervezetének átalakítását követően – a szervezeti egységek összevonása, illetve alacsonyabb szintre sorolása következtében – jelentősen csökkent a vezetői szintek száma, és így az ahhoz kapcsolódó személyi juttatás is.

Mint az a „Fehér könyv”-ből már ismeretes, a korábbi cégvezetés az útszóró só beszerzése során egyoldalúan lemondott a beszállított mennyiség súlyellenőrzéséről. A szállítmányok ellenőrző mérését az új menedzsment visszaállította, majd új közbeszerzést írt ki a só beszerzésére, illetve – amint erre lehetősége nyílik – **csatlakozik a közútkezelők által kezdeményezett országos beszerzéshez, melytől jelentős költségmegtakarítás várható.**

Budapesti Távhőszolgáltató Zrt. (FŐTÁV)

A vállalat új szervezeti struktúrájának kialakítását követően, a cégnél foglalkoztatottak létszámának megtartása mellett a vezetők száma jelentősen lecsökkent. Az átalakítások társasági szinten évi több mint 30 millió forint személyi jellegű költségcsökkentést eredményeznek.

A cégnél több beszerzést leállítottak, illetve számos előnytelen szerződés felmondásra került. A meglévő szerződések egy részénél pedig jelenleg is folynak az árcsökkentést célzó tárgyalások. Ezek eredményeként – **cégcsoport szinten – közel 700 millió forint éves közvetlen megtakarítás jelentkezik a működési költségekben.**

A beszerzési rendben alapvető változás, hogy **január 1-től** nem csak a távhőszolgáltatással közvetlenül kapcsolatos, hanem **az összes beszerzés közbeszerzés keretében valósul meg** (az energiabeszerzés kivételével).

Az **energiabeszerzés területén** 2011-ben **480 millió forint megtakarítást sikerült elérni** a 2010. évi bázishoz képest, a működési költségek ez év első félévében 552 millió forinttal alacsonyabbak, mint az előző év első félévében és 243 millió forinttal kisebbek a tervezettnél.

Fővárosi Településtisztasági és Környezetvédelmi Kft. (FTSZV)

A vállalat külső szolgáltatókkal és beszállító cégekkel meglévő szerződéseinek többségét átvizsgáltuk, és azon esetekben, ahol a minőségi szint megtartása vagy esetleges emelése mellett sikerült gazdaságilag megfelelőbb megoldást találni, ott szerződést módosítottunk, vagy új szerződést kötöttünk.

A belső működési tartalékok felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy az üzembeszárások révén 19 millió forint, a személyi állomány átszervezése kapcsán 68 millió forint, valamint az üzemanyag-felhasználás hatékonyságának növelése eredményeképpen 12 millió forint, összesen mintegy 100 millió forint megtakarítás érhető el.

A VÁROSÜZEMELTETÉS TÁVLATI CÉLKITŪZÉSEI

A „közszolgálat”, „rend”, „erős város” hívószavak mentén tisztább, zöldebb, biztonságosabb, rendezettebb Budapest megteremtésére törekszünk.

Távhőszolgáltatás

- A korszerű távhőszolgáltatás fenntartásának, fejlesztésének nincs alternatívája (megszüntetése egyébként sem lehetséges).
- A távhőrendszer fennmaradása érdekében meg kell teremteni a távhő árának versenyképességét a direkt gázfűtéssel szemben. Ennek megoldása a hőtermelés, mellyel olcsóbb hőenergiához lehet jutni.

- Szorgalmazni, támogatni kell a fogyasztók hőfelhasználásának csökkentését szolgáló fejlesztéseket (épület és belső fűtési rendszer felújítások).

Energiagazdálkodás

A kiemelt jelentőségű, fővárosi energiagazdálkodási feladatok (energiabeszerezés, energia-ügynökségi tevékenység, energia tanácsadás) ellátásának módját, szervezetét – súlyának megfelelően – át kívánjuk alakítani. Az energiakereskedelmi feladatok ellátására új céget hozunk létre, a Fővárosi Önkormányzat és intézményei energiaigényeinek költségoptimalizálása, valamint szükség esetén a kerületi igények kiszolgálása érdekében.

Köztisztaság, hulladékgazdálkodás, útfelújítás

A hulladékgazdálkodás területén a közszolgáltatáson túl erősíteni kell a piaci pozíciókat, szorgalmazni kell a regionális szerepvállalást. A környezettudatosság szellemében növelni kell a szelektív hulladékkezelést, preferálni kell a hulladékégetést a hagyományos lerakással szemben (itt prioritás az olcsó hőenergia előállítása a városi távhőszolgáltatás számára).

Gyógyfürdők

A Budapest Gyógyfürdő és Hévízei Zrt. működése során a rekreációs, közösségi igényeket kielégítő feladatellátást kell preferálni, az üzemeltetési feladatok privatizálása nélkül. Aktív fővárosi szerepvállalásra van szükség a gyógyfürdők marketingjében.

Egyéb közszolgáltatások (temetkezés, településtisztaság, kéményseprés)

Alapelv, hogy a közszolgáltatások területén a piaci pozíciókat erősíteni kell. Szakítani kell a mai gyakorlattal, amely szerint a tevékenység költséges részét a városi cég biztosítja, a piaci, profittermelő területeken pedig magánvállalkozások vannak uralkodó pozícióban.

Vegyes tulajdonú társaságok

Európai példák alapján hosszú távú célul tűztük ki a víziközmű-szolgáltatást ellátó társaságok összevonását (vízművek, csatornázási művek, szennyvíztisztító), és a regionális vezető pozíció elérését. A gázszolgáltató – mely jól működő, profitképes társaság – esetében további privatizációt nem valósítunk meg. Elvégeztük a Fővárosi Vízművek Zrt. és a Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. korábbi privatizációs szerződéseinek felülvizsgálatát és folynak az egyeztetések ezek alapvető módosításáról.

Közlekedés

A BKK tekintetében az egységes szemléletű közlekedéspolitika megvalósításán, a hatékonyság javításán, a hatékony pénzügyi erőforrás-allokáción és a kontrolling feladatokon kívül elérendő célok a közlekedési rendszer működésének javításában vannak:

- a fenntartható közlekedési rendszer megteremtése: működő és finanszírozható közösségi közlekedés;
- a közlekedési prioritások mentén végiggondolt működtetés és fejlesztés;
- folyamatos és finanszírozható fejlesztések a közlekedésben, az elérhető uniós források lehívása;
- a közlekedési rendszer működőképességének javítása, a visszasságok kiszűrése;
- a város levegőminőségének javítása, a közlekedés által okozott lég- és zajszennyezés csökkentése;

- a közösségi közlekedés részarányának növelése, a járműállomány cseréjének megkezdése;
- a kerékpározáshoz szükséges alpinfrastruktúra megteremtése;
- a Duna mint közlekedési folyosó bevonása a városi közlekedés rendszerébe (a rakpartok megközelítésének rendezése);
- hatékony közlekedési szövetség létrehozása, regionális közlekedési rendszer működtetése;
- a gyorsvasúti rendszer kiterjesztése, az egységes metró- és elővárosi vasúti hálózat megteremtése;
- stabilizált működés, korszerű járműállomány a közösségi közlekedésben;
- hiányzó közúthálózati infrastrukturális elemek megépítése (hidak, körgyűrűk);
- egységes regionális közlekedésirányítási intézményrendszer és finanszírozási rendszer;
- forgalomcsillapított belváros, fenntartható, környezetbarát és jól működő közlekedési rendszer.

A közlekedési rendszer hatékony működtetésén kívül további cél, hogy a következő uniós ciklus kezdetére minél több uniós támogatási eljárás megindítására, több támogatás lehívására alkalmas, előkészített, kivitelezési célú projekt álljon rendelkezésre **Budapest elmaradott közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése érdekében**. Ennek jegyében **a BKK által összeállított legfontosabb projektek a következők:**

- a 42-es villamos meghosszabbításának előkészítése;
- a fővárosi villamoshálózat és trolibuszhálózat egységes fejlesztési koncepciója;
- a Millenniumi Földalatti Vasút korszerűsítésének és meghosszabbításának megvalósíthatósági tanulmánya;
- a 2-es metró és a H8/H9 HÉV vonalak összekötése, valamint a rákoskeresztúri szárnyvonal megvalósíthatósági tanulmánya;
- a 3-as metróvonal rekonstrukciója és északi meghosszabbítása Káposztásmegyerig - megvalósíthatósági tanulmány;
- a 4-es metróvonal további ütemeinek, illetve alternatív üzem módok megvalósításának vizsgálata;
- az észak-déli regionális gyorsvasút déli szakaszának megvalósíthatósági tanulmánya;
- integrált közlekedési intézményrendszer kialakítása Budapesten.

Javaslatot dolgoztunk ki a közösségi közlekedés finanszírozásának hosszú távú, normatív alapokra helyezett finanszírozására, amelyet mind a Nemzetgazdasági Minisztériumot, mind pedig a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot vezető miniszternek átadtunk.

A rendszerváltás utáni időszak fővárosi tömegközlekedést érintő legnagyobb jelentőségű kormányzati döntése alapján a BKV az ez évi működését biztosító likviditási támogatás mellett megszabadul a súlyos teherként ránehezedő 78 milliárdos adóságállománytól. A főváros és a kormányzat között hamarosan meginduló tárgyalások eredményeként pedig kialakításra kerül a budapesti közösségi közlekedés hosszú távú finanszírozhatóságát biztosító pénzügyi rendszer.

A városüzemeltetés XXI. századi körülményeit megteremtő fejlesztéseket jelen önkormányzati ciklus kiemelt céljai között az egyik legfontosabbnak tartjuk számon. Ebben az évben be kívánjuk fejezni a városüzemeltetési intézményrendszer átalakítását, és el akarjuk érni, hogy a holdingok feladataik ellátására alkalmas teljes körű üzemszerű működésüket elérjék, az egyes társaságok pedig a saját területükön díjérzékeny, költségkímélő, de emellett hatékony közszolgáltatást nyújtsanak a szolgáltatást igénybevevőknek.

FEJLESZTÉSEK, BERUHÁZÁSOK

Az EU-s forrásból megvalósuló beruházásoknál, nagyprojekteknél általános hibaként fordult elő a nem megfelelő előkészítettség, amelynek számos oka volt.

A legfőbb ok, hogy nem megfelelő szervezeti struktúrában dolgoztak a projekteken. A szervezeti egységek egymástól elkülönülten foglalkoztak a projektek egyes szakaszaival: más osztály foglalkozott az előkészítéssel, és megint más a szerződéskötés utáni lebonyolítás koordinálásával. Nem volt olyan felelős személy, aki végigkövette volna a projektet az elejétől a végéig, márpedig ez az EU által finanszírozott beruházásoknál, fejlesztéseknél elengedhetetlen.

Ezért a legfontosabb feladatnak azt tartottuk, hogy a szervezeti struktúra átalakításával egyetlen szakmai egység kezelje ezeket a feladatokat, így a Főpolgármesteri Hivatalon belül létrehoztuk a Projektmenedzsment Főosztályt, amely egységesen és hatékonyan kezeli ezeket a feladatokat. Az egyes projektekhez a szakmai előkészítést minden esetben a területért felelős szakmai főosztállyal együtt végzik. Ezzel az átszervezéssel a káoszt és szervezetlenséget megszüntettük, így a projektek követhetővé és számonkérhetővé váltak. Sajnos a nem megfelelő előkészítettség több folyamatban lévő beruházásnál problémát okoz, ami egyes esetekben akár a támogatás visszafizetéséhez is vezethet.

A Margit híd felújítása során számos problémával szembesült az új városvezetés. A hatósági engedélyezési eljárás öt hónapos csúszása miatt összetorlódtak, párhuzamossá váltak az amúgy egymásra épülő projektlépések, hiányoztak a megfelelő szinten kidolgozott kiviteli tervek, és ez a kivitelező – közbeszerzési eljárás során történő – kiválasztását jelentős mértékben akadályozta. A projekt előkészítetlensége okán felhalmozódott határidőcsúszást egy irracionálisan szoros véghatáridő megállapításával kívánták orvosolni a kivitelezés során. A projekt műszaki tartalmának meghatározása pontatlan volt, nem kezelt számos, a megvalósítás során felmerülő problémát (pl.: pillér-áttöréssel megvalósított kerékpárút; a Duna medrének híd alatti roncsmentesítése). Költségvetés helyett változó költségbecslésekkel dolgoztak. A projekt előkészítésekor annak kivitelezési költségeit valamilyen okból az eredetinel jóval alacsonyabb értéken, 50 millió euró alatt tartották, így nem volt szükség az Európai Bizottság döntésére. Ez odáig vezetett, hogy a benyújtott pályázat irreális, megvalósíthatatlan költségekkel került elfogadásra, ami miatt a támogatási szerződés hatályát felfüggesztették, ráadásul állandóan változó összegekkel irritálták a közvéleményt.

Az elmúlt 10 hónap során számos problémát kezeltünk annak érdekében, hogy az elhúzódo beruházás a befejezési szakaszához érkezhessen. A vállalozási és támogatási szerződések véghatáridejét hosszas tárgyalások eredményeképpen módosítottuk. Mivel a 6 milliárd forintos Európai Unió támogatás lehívásához elengedhetetlenné vált a beruházás nagyprojektté nyilvánítása, új megvalósíthatósági tanulmányt készítettünk. Büszkék vagyunk rá, hogy a korábban a híd felújításához ugyan szervesen hozzátartozó, de a tervezés során figyelmen kívül hagyott munkálatokat az eredeti – átalánydíjas szerződés – keretében végeztettük el a kivitelezővel. Így kerülhet sor például a hídhoz vezető aluljárók felújítására.

A jelentősen elhúzódtott projekt a befejezési szakaszába érkezett. A több mint 80%-os készütségű híd november óta teljes kapacitással működik. Az elszámolást független szakértői vélemény alapján fogjuk végezni.

A **Városligeti Műjégpálya** rekonstrukciója várhatóan ez év végén befejeződik, ami a beruházás előkészítetlenségének és a projektirányítás hibáinak fényében figyelemre méltó eredmény. Az előző városvezetés a rekonstrukció tervezése során figyelmen kívül hagyta az épület műemléki jellegét és az ebből adódó szakhatósági követelményeket, ami több esetben többlet- és pótmunka igényrel járt a kivitelezés során. A fejlesztés feléleszti a tó régi hagyományait, egyben új turisztikai értékeket hoz létre, amely egyaránt alkalmas tavasztól őszig a vízzel újra feltölthető tóhoz kapcsolódó turisztikai és kulturális rendezvényeket befogadni, valamint a történelmi környezethez igazodva városképi, környezeti szempontoknak megfelelni. A felújított jégpálya vízzel feltöltve nyáron kulturális programokra és csónakázásra is alkalmassá válik, télen pedig nagy tömegeket vonzó szabadtéri korcsolyázást tesz lehetővé nemzetközi jeges sportesemények megrendezése mellett.

Az előző városvezetés halogató magatartása miatt az **Óbudai Gázgyár** területén található műemlékegyüttes állapota vészesen leromlott. A védett épületek megmentése jelenleg a legsürgetőbb feladat. Annak érdekében, hogy az érdemi munkálatok megkezdődhessenek, felhatalmazást adtunk a területen működő Budapesti Városfejlesztési Zrt-nek a tornyok állagmegőrzésével összefüggő feladatainak haladéktalan megkezdésére.

A **Széll Kálmán tér** megújítása régóta esedékes várospolitikai célkitűzés, a beruházás, azonban az elmúlt két évtizedben rendre elmaradt. A tér megújítása része „A nemzet fővárosa” programnak és a beruházás a Kormány támogatását is élvezzi, mivel a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetésében 3 milliárd forintot irányzott elő a Széll Kálmán tér felújításának, a térség tömegközlekedési kapcsolatainak fejlesztésére és a budai észak-déli villamoskapcsolat kiépítésének támogatására.

A Fővárosi Közgyűlés döntése alapján a Budapesti Közlekedési Központ (BKK) látja el a térrekonstrukció előkészítésének koordinációját. A kitűzött célok megvalósítása érdekében **megkezdjük a Széll Kálmán tér közlekedési és kapcsolódó térfelszíni rekonstrukciójához szükséges előkészületeket**, ennek jegyében megbízást adtunk a tér rendezési tervkoncepciójának elkészítésére. A kijelölt keretek meghatározásakor **fontosnak tartottuk, hogy olyan koncepció szülessen, amely a mai költségvetési helyzetben is reálisan megvalósítható.** Ennek megfelelően elsődleges tényező volt, hogy **a tér rekonstrukciója ütemezetten, egymásra épülő szakaszokban legyen kivitelezhető**, oly módon, hogy már az első ütem biztosítsa a mai, fizikailag és építészeti szempontból egyaránt lepusztult tér megújítását.

Az elkészült koncepció alapvetően a kerékpáros és gyalogos forgalom akadálymentesítését, új gyalogosterek létrehozását, valamint a közösségi közlekedés kapcsolatrendszerét és szolgáltatási színvonalát hivatott javítani. Már az első ütem kiépítése biztosítja majd a tér gyalogosfelületének átalakítását, a teljes körű akadálymentességet, valamint a lerobbant és taszító környezet teljes megújítását, az utcabútorok újjáépítését, a rendezettséget és az átláthatóságot. Az ütemezett rendezés során a felszíni metróállomás-épület kiváltása vagy teljes átépítése egyértelműen szándéka a városvezetésnek, az alacsony színvonalú kereskedelmi és vendéglátási funkciókat ellátó épületszárny bontásával együtt.

Terveink szerint a tér megújításának első üteme 2014-ig befejeződik. Ekkorra a Széll Kálmán tér végre szimbolikus budai csomópontként nem a hetvenes-nyolcvanas évek városrendezésének és a kilencvenes-kétezres évek elhanyagoltságának mementója, hanem egy rendezett, színvonalas és a környezetéhez méltó városi központ lehet.

Elindítottuk a tizenöt éve ígért **Római parti árvízvédelmi mű** konkrét tervezési munkálatait, és a ciklus folyamán átadjuk a Duna utolsó kritikus szakaszán az óbudai védelmi rendszert.

OKTATÁS, KULTÚRA, SPORT ÉS TURIZMUS

A korábbi városvezetés által hagyott súlyos pénzügyi-gazdasági helyzet alapvető racionalizálásra kényszerítette a Fővárosi Önkormányzatot az oktatás és a kultúra területén is. Az átvett intézményeknél és gazdasági társaságoknál a főváros által gyakorolt kontroll gyengesége pénzügyi veszteségeket eredményezett. A munka ezért az ellenőrzési mechanizmusok szigorításával, a feladatok racionalizálásával, a javadalmazások ésszerűsítésével kezdődött, szem előtt tartva, hogy a főváros kulturális és oktatási színvonala és sokszínűsége olyan érték, amely nem sérülhet.

Az **oktatási ágazatot** érintő kerületi együttműködési megállapodások korábban elsősorban politikai alapon kötöttek. A tanulólétszám csökkent, mindezt a pedagóguslétszám csökkenése nem követte, viszont növekedett a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek száma.

A korábban kialakított, de végig nem vitt, iskolarendszeren belüli szerkezetváltozások elmélyítették az oktatási ágazat fenntarthatóságának nehézségét, ennek következményeként csökkent az iskolarendszer megtartóereje. Jelentős beruházások történtek az uniós támogatások felhasználásával — elsősorban a szakképzés területén —, de ezek nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Nem került kevesebbe egy-egy tanuló képzése, nem növekedett a szakképzésben szakmai vizsgát tett tanulók száma, nem lett piacképesebb a megszerzett tudás. Ugyanakkor a projektek öt éves fenntartási kötelezettsége bebetonozta a kialakított struktúrát, így annak a hibáit nagyon nehéz kijavítani.

Az önállóan gazdálkodó intézmények igazgatói a szakmai munka mellett vagyongazdálkodással, pénzügyi feladatokkal is foglalkoztak. A beszerzéseket, fejlesztéseket, karbantartásokat saját hatáskörükben kellett intézniük úgy, hogy nem volt meg hozzá a kellő képzettségük.

A fővárosi fenntartású **gyermekvédelmi szakellátó rendszer** működtetésének racionalizálása, a fővárosi székhelyű gyermekvédelmi intézmények gazdálkodási rendszerének átalakítása az elmúlt években megvalósult. Létrejött és hatékonyan működik a Fővárosi Gyermekvédelmi Intézmények Gazdasági Szervezete (GSZ). Ennek befejező lépése 2011-ben az utolsó 3 budapesti intézmény integrációja a Gazdasági Szervezetbe, amely így összesen 22 gyermekotthon, kollégium és iskola gazdálkodási-működtetési feladatait látja el.

Kulturális területen a legnagyobb problémát a rendszer tagoltsága okozta, a feladatellátás intézményi és társasági vegyes struktúrában történt. Ez a működési költségek, a vezetők javadalmazása, a számviteli politika területén nagy eltéréseket mutatott, ezért az egységesítéssel kezdtük a racionalizálást.

Az átvételkor két intézmény gazdálkodásában pénzügyi visszaélések miatt vizsgálatok indultak, melyek eredményeként megtörténtek a szükséges intézkedések: feljelentések, vezetőváltások.

A **József Attila Színház Nonprofit Kft.** 270 millió forintos tartozást halmozott fel, pénzügyi válsághelyzet alakult ki. A felelősség megállapítása érdekében megtettük a szükséges lépéseket. A kinevezett új igazgató az önkormányzattal egyeztetett módon és ütemben hajtja végre az adósságkezelést.

A **Budapesti Fesztiválközpont Nonprofit Kft.** gazdálkodásával kapcsolatban felmerült visszaélések kivizsgálását a belső ellenőrzés elvégezte. A vizsgálat alapján büntető feljelentést tettünk, illetve új könyvvizsgálóval kötöttünk szerződést. Az új könyvvizsgáló által feltárt hiányosságok alapján feljelentés-kiegészítésre került sor.

AZ ELMÚLT IDŐSZAK EREDMÉNYEI

Az **oktatási ágazatot** érintően elsődleges feladat volt a gazdálkodási tevékenység racionalizálása.

Az oktatási-nevelési feladatellátás specialitásaihoz igazodóan **16 gazdálkodó szervezet került kialakításra**, amely:

- a szakmai feladatellátás típusának azonossága, hasonlósága alapján csoportosított oktatási-nevelési intézmények szakmai önállóságának biztosítása mellett jelentős költségvetéssel megvalósuló feladatrendszer lát el;
- a költségvetési és vagyongazdálkodási feladatokat a jelenleginél szakszerűbben, hatékonyabban, megfelelő iskolai végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező, felkészült munkaerővel végzi: a pénzügyi szakembereken túl, szakképzési és vagyongazdálkodási referens, tűz- és munkavédelmi felelős, belső ellenőr alkalmazása mind-egyik gazdálkodó szervezetnél elvárás.

A 2011. szeptember elsejétől működő gazdasági szervezetek hatáskörébe a gazdálkodási, pénzügyi, számviteli, munkaügyi feladatok mellett a tárgyi eszközök üzemeltetése és fenntartása, karbantartása, hasznosítása, takarítása, őrzése, az energiagazdálkodás, a munka- és tűzvédelmi feladatok, jogi és informatikai szolgáltatások nyújtása, a szállítási feladatok megszervezése tartozik. A gazdálkodási tevékenység átalakításával tervezhetőbbé, átláthatóbbá, egységesebbé vált a gazdálkodás.

Második lépésként kialakításra került a gazdasági szervezethez tartozó intézményi körben **15 koordinációs iroda, mely összehangolja a gyermek-és ifjúságvédelmi, valamint a szabadidő-szervező feladatokat a társiskolák között**. További cél a pszichológiai ellátás megszervezése hálózat kialakításával és működtetésével, valamint pályázatfigyelő rendszer működtetése és a pályázati lehetőségek hatékonyabb kiaknázása.

Harmadik lépésként a szakmai tartalomfejlesztés elindítását tervezzük. Ennek keretében felülvizsgáljuk a szakképzés kapacitását, szerkezetét és helyszíneit. Célunk a tanulási utak leegyszerűsítése, az iskolarendszeren belüli és az azon kívüli képzés összekapcsolása. Szeretnénk elérni, hogy minél kevesebb tanuló hagyja el a nappali rendszerű képzést, érettségi, illetve szakmai vizsga elvégzése nélkül. Nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a pályaaorientáció és pályaválasztás támogatására, valamint új területként szeretnénk nyitni az e-learning rendszerek irányába.

Az utóbbi időben több kerület keresett meg minket azzal, hogy – elsősorban a szakképzés területén – szeretné átadni a középfokú oktatási intézményeit a Fővárosi Önkormányzatnak. A feladat-átadás megvalósulását követően az önkormányzati fenntartású szakképző intézmények többsége a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában működik majd.

Mind a Fővárosi Önkormányzatnak, mind a kerületeknek komoly nehézséget okoz a gyógypedagógiai hálózat működtetése és a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása. A közös gond megoldása együttműködést kíván, melynek kiváló alapja lehet az a vizsgálat, amely – a Fővárosi Önkormányzat kezdeményezésére – a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását felvállaló alapítványi és egyéb, nem önkormányzati intézmények feladatellátását térképezte fel.

A **gyermekvédelmi gazdasági szervezet** létrehozását követően – a gazdálkodás hatékonyságának további javítása érdekében – két vidéki intézményünk esetében indokolt a gazdálkodási feladatok részleges integrációja, oly módon, hogy mindkét intézmény továbbra is önállóan működő és gazdálkodó marad, azonban a gazdálkodási feladatokat az egyik intézmény gazdasági szervezete látja el. Amennyiben ez a modell kellően hatékonynak és a szakmai feladatellátás szempontjából is megfelelően bizonyul, meg kell vizsgálni a további vidéki intézményekben történő bevezetés lehetőségét.

A főváros régi adósságát törlesztettük akkor, amikor **együttműködési megállapodásokat kötöttünk a budapesti egyetemekkel, valamint a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájával.** Meggyőződésünk, hogy az egyetemek berkein belül működő kutatóműhelyekkel való összefogás Budapest fejlődését szolgálja.

A színházi szektorban egységes javadalmazási rendszert alakítottunk ki. A vezetői javadalmazást korlátoztuk, a feladatok pedig minden vezető számára egységesen kerültek meghatározásra.

Az ágazathoz tartozó intézmények, szervezetek hatékonyabb és gazdaságosabb működtetését szolgálja az **egységes gazdálkodási rendszer kialakítása.** Ennek megfelelően **megtörtént a költségvetési intézményként működő színházak** (Budapest Bábszínház, Katona József Színház, Kolibri Gyermekek- és Ifjúsági Színház, Radnóti Miklós Színház, Vígyszínház) **átalakítása nonprofit gazdasági társaságokká.**

Az egységes számviteli politika lehetőséget teremt arra, hogy a már egységes társasági formában működő szervezetek mérlege, vagyoni állapota összehasonlítható legyen. Erre lehet építeni később az egységes üzleti tervet, prémium feladatrendszert, beszámolót. Alapját képezheti a kontrolling rendszernek is, mellyel a naprakész számviteli és szakmai adatokból vezetői/tulajdonosi döntések hozhatók, gazdálkodási és finanszírozási stratégiák állíthatók fel.

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium (NEFMI) kezdeményezte a Budapesti Operettszínház és a Trafó Kortárs Művészetek Háza magyar állam részére történő átadását. Mind az Operettszínház, mind a Trafó által a főváros kulturális életében betöltött egyedi szerep, illetve az általuk teremtett értékek megőrzése továbbra is biztosított lesz a nemzeti intézményi körbe kerüléssel. A NEFMI és a Fővárosi Önkormányzat között folyamatban van az egyeztetés a tervezett átadásról.

A közgyűjteményi feladatokat ellátó költségvetési intézményeink gazdaságosabb működtetését célzó összevonását megvalósítottuk (Budapest Galéria összevonása a Budapesti Történelmi Múzeummal).

Létrehoztuk a **Budapest Kulturális Alapot**, mely a főváros színházpolitikai elképzeléseit hivatott szolgálni, lehetőséget teremtve ezzel a nézőszámok növelésére, értő színházi közönség nevelésére, Budapest témájú kortárs művek megszületésére, az eddig hiányzó műfajú előadások támogatására.

A **Budapest Film Zrt.** átvételekor az egykori fővárosi mozi- és filmbirodalom helyén egy beszüntült piacon, tartósan csökkenő nézőszámmal szembenező, nehezen igazolható üzleti döntései – legfontosabb tevékenységi köreinek kiszervezése és a leányvállalatok későbbi értékesítése – mentén veszteségesen üzemelő, pazarlóan gazdálkodó, jövőképpel nem rendelkező céget találtunk.

Az új vállalatvezetés elsődleges feladatának a konszolidációt tekintette a megörökölt problémák gazdasági és jogi tisztázása mellett. A 2010. év végén teljes körű gazdasági átvilágítást rendeltünk el, amely feltárta, hogy a korábban nyereségesnek kommunikált vállalat a kapott külső, állami, önkormányzati támogatások nélkül komoly veszteséget termelt.

Ugyancsak gazdasági átvilágítást rendeltünk el a cég filmforgalmazó – és korábban moziüzemeltetést is végző – leányvállalata, a Budapest Film Kft. többségi tulajdonrészének 2010. év eleji értékesítése kapcsán. Jogi lépéseket tettünk a kft. értékesítésekor figyelmen kívül hagyott követelések érvényesítése érdekében.

2011. első félévében a Budapest Film Zrt. az üzleti terveiben foglalt terveknel eredményesebben gazdálkodott, köszönhetően a – dolgozói létszám leépítése nélkül elért – radikális fixköltség-csökkentésnek, valamint a bevételek stabilizálásának.

A vállalat központi szervezetét „áramvonalasabbá” alakítottuk, működését korszerűbbé, hatékonyabbá és dinamikusabbá tettük. Komoly erőfeszítéseket tettünk a vállalat és a mozik modernizálása, a digitalizáció elősegítése irányába, valamint a marketingkommunikáció korszerűsítéséért, és a nézőszám csökkenő trendjének megfordításáért.

Célunk, hogy a Budapest Film Zrt. a főváros elvárásainak megfelelően a korábbinál eredményesebben biztosítsa a vállalattól elvárt igényes mozgóképes kulturális szolgáltatásokat

a külső támogatásokra történő támaszkodás minimalizálása mellett. Ennek érdekében törekszünk a cég működési hatékonyságának további javítására, a mozinézők számának növelésére, új célcsoportok megszólítására és bevonására, a digitalizáció továbbvitelére, az artfilm-ellátás biztosítására, a mozik minél teljesebb körű szolgáltatást nyújtó kulturális központokká és közösségi színterekké fejlesztésére, a fővárosi kulturális együttműködések körének szélesítésére. Célunk, hogy a Budapest Film Zrt. továbbra is Budapest egyedülálló kulturális értéket jelentő artmozi-hálózatának meghatározó szereplője legyen.

A **budapesti sportszövetségek** pénzelosztási gyakorlatát átláthatóbb, egyszerűbb és ellenőrizhetőbb egycsatornás rendszerben racionalizáltuk. Új elképzelésekkel **létrehoztuk a Budapesti Sportszövetségek Unióját**, mely több mint 40 sportszövetség munkáját segíti. Feladataink közé vettük a középfokú OKJ-s sportedző és sportoktató képzést.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény módosításának szellemében kidolgozás alatt áll a főváros új sportkonceptiója.

A főváros kiemelkedő jelentőségű intézménye a **Városligeti Műjégpálya**, melynek felújítása 4,7 milliárdos EU-s pályázat keretén belül történik. A sorozatos nehézségek ellenére, 2011 őszén, az átadás után méltán lesz a Városliget Kapuja elnevezésű projekt legimpozánsabb – a történelmi hagyományokat megtartó és mégis XXI. századi – sportlétesítménye.

A Fővárosi Közgyűlés jóváhagyta Budapest pályázati szándékát a **Világjátékok 2017** elnevezésű, olimpián kívüli sportok világeseményének Budapesten történő megrendezésére. A pályázat elbírálásának időpontja 2012. január. Budapest rendkívül jó eséllyel indul a házigazda szerepéért. **Az esemény sikeres lebonyolítása hozzájárulhat egy jövőbeni olimpia megrendezési jogának elnyeréséhez is.**

A fővárosi turisztikai marketing és információszolgáltatási feladatokat ellátó – és időközben Budapest Turisztikai Desztináció Menedzsment Nonprofit Kft-vé (BTDM) átalakult – **Budapesti Turisztikai Szolgáltató Központ Nonprofit Kft.** (BTSZK) esetében a több mint 50%-os önkormányzati támogatás-csökkenés a társaság alapfeladatainak és működésének racionalizálását, illetve a saját bevételeket eredményező tevékenységeinek hatékonyság-növelését is ösztönözte. Ezt a cég új termékek, termékfejlesztések és szolgáltatások bevezetésével érte el (pl. Budapest Kártya megújítása, további 3 új kártyatípus bevezetése, az igénybe vehető szolgáltatások körének kibővítése; az ingyenes turisztikai kiadványok külső, tartalmi megújítása, a Guide megjelenésének évente kétszeri alkalomra bővítése; új Tourinform iroda megnyitása a Budai Várban, valamint egy további új Tourinform iroda megnyitásának előkészítése a Műjégpálya épületében).

A társaság valamennyi szerződése felülvizsgálatra került, az indokolatlan módon kiszervezett tevékenységek, vagy nem valós turisztikai igények alapján született szerződések felmondásra kerültek (pl. a karácsonyi vásár szervezése).

A társaság külföldi kiküldetési gyakorlatának felülvizsgálatát követően, e téren is nagyfokú átalakításra és szigorításra került sor: kizárólag mérhető eredményességgel rendelkező külföldi utazásokat finanszíroz a társaság, évente korlátozott számban és költségkerettel, a Magyar Turizmus Zrt-vel összehangoltan, szigorú kiküldetési bizonylatok és elszámolási gyakorlat alapján.

CÉLKITŰZÉSEK

Az **oktatási ágazatot** érintően a jogszabályváltozások miatt átadásra került a Fővárosi Kormányhivatal részére a nem önkormányzati intézmények működési engedélyezési feladata és nyilvántartása. Mindezekhez új intézkedési terv részletes kidolgozása szükséges, amelynek háttérmunkája már elkezdődött. A tervek között szerepel egy egységes információs rendszer kialakítása az intézmények, a hivatal és az állami irányító hatóságok között.

Gyógypedagógiai területen felmerült a fővárosban ellátott sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók számának, ellátási formájának feltérképezése, a jelenlegi rendszer átgondolása, indokolt esetben átszervezése.

A közoktatási törvény szerinti kötelező és önként vállalt feladatok, illetve a jelenleg működő ellátási rendszer áttekintése érdekében egy felmérést kezdeményeztünk. Az országos feladatot ellátó speciális intézmények (vakok, gyengénlátók, siketek, nagyothallók, mozgássérültek) és az utazótanári hálózat működésének vizsgálata jelenleg is zajlik. Az adatok összesítése után lehet olyan következtetéseket levonni, amellyel egy jobban szervezett, koncentráltabb ellátás szervezhető meg.

Az elmúlt időszakban megüresedett, és korábban a gyermekvédelmi ágazat által használt ingatlanok értékesítése jelentős bevételt jelenthet a Fővárosi Önkormányzat számára.

A **gyermekvédelmi szakellátó rendszer** esetleges reformjára, nagyobb léptékű átalakítására vonatkozó koncepció kidolgozására azt követően kerül majd sor, hogy az Országgyűlés elfogadja a Nemzeti Szociálpolitikai Koncepciót. Egy területen mindenképpen szükségesnek tartjuk a fejlesztést: a szociális törvény hatálya alá tartozó egészségügyi gyermekotthonok jelenleg rendkívül rossz tárgyi feltételek mellett látják el feladatukat, a halmozottan sérült vagy tartós betegségben szenvedő gyermekek gondozását. Indokoltnak tartjuk a városban szétszórtan, több telephelyen működő intézmények elhelyezését egy kifejezetten erre a célra épített, korszerű, különböző szintű ellátást nyújtó épületben.

Az elhelyezési gyakorlat tapasztalatai szerint változatlanul nincs elegendő férőhely a pszichiátriai megbetegedésben szenvedő ellátottak gondozására, ideértve a rendszeres szakpszichiátriai ellátás nyújtását is. Az ehhez szükséges forrást a korábban a gyermekvédelmi ágazathoz tartozó nagy értékű ingatlanok eladása biztosíthatja. Az oktatási és a gyermekvédelmi területet egységben kezelve, szükségesnek ítéljük a jelenlegi szakiskolák közül néhány intézmény feladatkörének módosítását vagy kiegészítését, annak érdekében, hogy a 14 évesnél idősebb, halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási-beilleszkedési zavarokkal küzdő fiatalok is iskolai lemaradásokat pótló, a munkaerőpiacon hasznosítható tudást, szakképzettséget szerezhessenek.

Javaslatot teszünk – az előadó-művészeti törvényből adódó lehetőséghez hasonlóan – a társasági adókedvezmény érvényesítésére a **közgyűteményi intézmények** cégek által történő támogatása során. Ezzel a lehetőséggel ösztönözhető a társaságok adományozási szándéka, így – az előadó-művészeti szervezetekhez hasonlóan – az államháztartáson kívülről érkező működési támogatások nagyságrendekkel nőhetnek az előző évekhez képest a közgyűteményi intézmények esetében is.

Elkészítjük a főváros **köztéri műalkotások állítására vonatkozó koncepcióját**, melyben kiemelkedő szerep jut majd a fiatal alkotóművészeknek. Fontosnak tartjuk, hogy új beruházásokkal létrejövő, közfeladatokat ellátó épületekbe vagy azok környezetébe művészeti alkotások kerüljenek.

A Budapest Kulturális Alap kiterjesztését tervezzük a közművelődési és közgyűteményi területre is, lehetőséget adva ezzel a város kulturális szakpolitikájának érvényesítésére ezen intézményeink esetében is.

Távlati céljaink között szerepel a **fővárosi sportvagyon-kataszter** teljes körű elkészítése; a sportpályák felújítása, modernizálása; a középfokú oktatási-képzési központ és vizsgaközpont sportszakmai elismertetése és a szakember-képzés szervezése; a fogyatékos sportolók és a fogyatékkal élők szabadidős sportjának oktatói, edzői képzésbe történő integrálása; Budapest nagyszabású futóversenyeinek a lakosság és a sportolni vágyók igényei szerinti átalakítása. A fővárosi fenntartású oktatási intézményekben egységes tanulói fizikai szintfelmérés bevezetését tervezzük, melyhez antropometriai kiegészítő vizsgálatok is kapcsolódnak. További cél a budapesti **diákolimpiai rendszer reformja**, melyben a sportágak és a résztvevők számának növelését tervezzük a sportszakmai színvonal emelésével párhuzamosan. Az áttekinthetőséget és a tervezhetőséget szolgálja a közeljövőben megalkotásra kerülő **Egységes Budapest Sportnaptár**.

A Fővárosi Önkormányzat célja, hogy ösztönözze az Európai Unió és az Új Széchenyi Terv lehetséges támogatásainak megszerzése céljából a vállalkozási szféra bevonását a marketing

tevékenységbe, ezért a BTSZK Nonprofit Kft. átalakításával létrehoztuk a **Budapest Turisztikai Desztináció Menedzsment Nonprofit Kft-t.**

A városmarketing hatékonyságának növelése érdekében tervezzük a **Budapest Marketing Alap** létrehozását, a turisták befizetéséből származó idegenforgalmi adóbevételek turisztikai célú, koncentrált felhasználásának megteremtését, az előkészítés alatt álló turizmus törvény mentén a főváros turizmusát, köztük a Budapest Kártya helyzetét is szabályozó rendelet és a fejlesztéseket megalapozó, új turisztikai stratégia megalkotását.

EGÉSZSÉGÜGY

A Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményei durva tartozásállományt halmoztak fel, és ezt a folyamatot jelentős erőfeszítéseink ellenére sem sikerült megállítani. Az előző városvezetés idején a tulajdonos önkormányzat semmiféle kontrollt nem gyakorolt intézményei felett.

A Fővárosi Önkormányzat 2002 óta nem rendelkezett elfogadott népegészségügyi programmal, és ilyen jellegű feladatokat döntően külső kezdeményezések eredményeképpen valósított meg, elsősorban a drogproblémához kapcsolódóan, addiktológiai területen. Az előző városvezetés erre a feladatra lehetőségeihez mérten, más népegészségügyi feladatok teljes figyelmen kívül hagyásával túlzott mértékben költött. Népegészségügyi feladatként értelmezhető még a kórházak szintjére delegált és az önkormányzat által finanszírozott prevenciók programok megvalósítása, melyek azonban a lokális sikerek ellenére a budapesti lakosságra érzékelhető hatással nem bírtak, ugyanakkor jelentős önkormányzati forrásokat emésztettek fel.

KONSZOLIDÁCIÓ ÉS AZ INTÉZMÉNYRENDSZER JÖVŐJE

A Fővárosi Önkormányzat 2010-ben döntött arról, hogy szükségesnek tartja a lakosság egészségügyi állapotát figyelembe vevő, adekvát **népegészségügyi program** megalkotását, megvalósítását és folyamatos aktualizálását. A programot **2011 végére elkészítjük, és elfogadását követően hozzálátunk annak megvalósításához. Az intézményi betegellátás** vonatkozásában elmondhatjuk, hogy a Fővárosi Önkormányzat rendelkezik a legnagyobb és legkoncentráltabb szakellátó intézmény-hálózattal. A fővárosi egészségügyi intézmények alapvetően a rosszul megállapított teljesítményvolumen-korlát, és az ebből következő – nem a szükségletekhez igazodó – OEP finanszírozás miatt aggasztó gazdasági helyzetbe kerültek, és jelentős felhalmozott adósságállománnyal rendelkeztek az intézmény-hálózat átvételekor. Az elmúlt egy évben több intézményhez önkormányzati biztost rendeltünk ki, melynek köszönhetően ma van olyan kórház, amely havi szinten tízmillió forintos nagyságrendben tudja adósságát csökkenteni. Az adósságállomány azonban a konszolidációs, takarékosági és racionalizálási intézkedések ellenére összességében tovább növekedett.

A kormányzat a Semmelweis tervben a fővárosi fenntartású egészségügyi intézmények átvételét tűzte ki célul. Az intézményi betegellátási folyamatok vonatkozásában a Fővárosi Önkormányzatnak szándékában állt az intézményi hálózat felett szorosabb kontroll- és irányítási funkciók megvalósítása, az intézmények gazdasági és orvos-szakmai integrációja, melyre kész programmal rendelkezett. Tekintettel azonban arra, hogy az ágazatirányítás a fővárosi fenntartású egészségügyi intézmények átvételét tűzte ki célul, a Fővárosi Önkormányzat az egészségügyi intézmények integrációjára vonatkozó tervezett intézkedéseit nem hajtotta végre. **A 2011. május 31-én elfogadott, és júniusban közzétett kormányhatározat értelmében az intézményi betegellátási feladatok állam részére történő átadásával kapcsolatban a Fővárosi Önkormányzat a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szakállamtitkárságával a tárgyalásokat megkezdte.**

Egészségügyi intézmények központosított közbeszerzésére a korábbi városvezetés létrehozta a Fővárosi Központi Egészségügyi Beszerző Kft-t (FEBESZ), azonban a kft. fennállása alatt érdemi közbeszerzést a számára meghatározott körben nem tudott lebonyolítani. Az új városvezetés az egészségügyi intézmények integrációjára korábban létrehozott és egyébként nem működő Budapesti Egészségközpont Zrt-t (BEK Zrt.) működőképessé tette, integrálta a már működő gazdasági társaságba a FEBESZ Kft-t, és megteremtette a hatékony működés feltételeit, melynek eredményeként a BEK Zrt. már több érvényes közbeszerzést bonyolított le, amelyek több százmillió forintos megtakarítást eredményeztek a fővárosi egészségügyi körnek.

SZOCIÁLIS TERÜLET

Az ágazat helyzetét jól jellemzi, hogy ugyan a Fővárosi Önkormányzat rendelkezik a legnagyobb szociális intézményhálózattal, mely közel 10.000 férőhelyet foglal magában, sajnálatos módon a lakosság részéről felmerülő megnövekedett ellátási igény kielégítésére még így sem képes.

A Fővárosi Önkormányzat feladatai szociális területen magukban foglalják az intézményekben történő szakosított szociális ellátást, mely jelenti az időügyi, a pszichiátriai otthonokban történő és a fogyatékosügyi bentlakásos ellátást. Ezen túlmenően a Fővárosi Önkormányzat végzi a főváros területén tartózkodó hajléktalan emberek ellátásával kapcsolatos feladatokat.

A szociális területen – hasonlóan más területekhez – 2011-ben jelentős problémát okozott a költségvetési források szűkössége. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a szociális ágazat nominál értéken 8%-kal kevesebb forrásból volt kénytelen megtervezni költségvetését, fenntartani működését, és biztosítani az ellátás eddigi színvonalát.

PARADIGMAVÁLTÁS A HAJLÉK TALANELLÁTÁSBAN

A **hajléktalanság** évről évre növekvő problémát jelent a főváros számára. A közterületen életvitelszerűen tartózkodó hajléktalan személyek emberhez méltatlan körülmények között éltek, mindemellett a budapestiek és a fővárosba látogatók életét is megnehezítették. A városi hajléktalanság és a közterületek, aluljárók elhanyagolt állapota elleni küzdelem jegyében 2010 októberének végén meghirdettük a **Társadalmi Megbékélés Programját**, melyet a Belügyminisztériummal együttműködve hajtunk végre. A program stratégiai célja a közterületi rend és tisztaság, az épített és természeti környezet, a közrend és közbiztonság védelme, valamint a polgárok nyugalmanak biztosítása a kiemelt közterületeken. A hajléktalanok egy része radikalizálódik (lásd például a csepeli súlyos, életellenes cselekményt). Nem engedhetjük eszkalálódni a helyzetet, ezért fellépéseink során nem lehet eltekinteni a rendészeti eszközöktől sem.

Két kérdést mindig gondosan kikerülnek azok, akik kizárólag szociális problémának tekintik a hajléktalanok ügyét. Egyrészt minden hajléktalant „egy kalap alá vesznek”, tekintet nélkül arra, milyen okból vált fedél nélkülivé (Németországban például ettől eltérő gyakorlat él). Másrészt nem fogadható el a munkavégzés tekintetében az a felfogás, hogy a hajléktalan számára társadalmi gondoskodást várnak el, de közben a hajléktalan nem hajlandó dolgozni akkor sem, ha tökéletesen munkaképes. Tévednek, akik úgy gondolják, hogy a hajléktalan (egyébként megkérdőjelezhető szabályosságú) lakáshoz juttatásával minden probléma megoldódik. Elgondolkodtató, hogy a vad megengedő politika képviselői nem veszik a fáradságot, hogy megtekintsék olyan európai államok hajléktalanokat érintő szabályozási elveit és gyakorlatát, mint például Ausztria, az Egyesült Királyság, Franciaország, Spanyolország, Németország vagy akár a liberális Hollandia. Mindenütt szigorú szabályok uralkodnak.

Tudomásul kell venni, hogy indokolatlan, méltánytalan és nem keresztülvihető a hajléktalanok törvényekbe ütköző cselekedeteit szociális problémának tekinteni. A hajléktalanokról

való gondoskodást a Fővárosi Önkormányzat fontos kérdésnek és feladatnak tartja, de fentiek figyelembevételével.

A közterületek rendjének biztosítása kétségtelenül nem pusztán rendészeti, közterület-felügyeleti jelenlétet takar, hanem olyan komplex feladat, amely köztisztaságot, megfelelő színvonalú közvilágítást, építészeti rendezettséget jelent, melyhez csatlakozik a közösségi terek, aluljárók folyamatos távfelügyelete és védelme, térfigyelő kamerák segítségével. Rövid távú célként a frekvenciált közterületek és környezetük európai színvonalú használatának megteremtését, a köztisztaság, a közvilágítás, a közbiztonság és az utcakép javítását, illetve az életvitelszerűen az aluljárókban tartózkodó hajléktalan emberek szociális támogatását, a túlélésüket legalább ugyanolyan szinten biztosító szálláson vagy toleranciaponton történő elhelyezésüket fogalmaztuk meg. A program végrehajtása során több mint 100 tartósan és életvitelszerűen, az addig a nagy forgalmú aluljárókban lakó, hajléktalan embernek biztosítottunk megfelelő lakhatási lehetőséget. Okkal lehetünk büszkéek arra, hogy bebizonyítottuk, ellátásszervezéssel és szakmai koordinációval képesek vagyunk visszaszorítani a hajléktalan személyek közterületi jelenlétét. Az ellátórendszer meglévő elemeinek kívánt irányú változtatásaival és a szükséges feltételek biztosításával kezelhetőek a hajléktalanok társadalmi problémái.

A Fővárosi Önkormányzat lehetőségeihez mérten maximális áldozatvállalásra kész, és a hajléktalanság problémájának kezeléséhez minden eszközt igyekszik megragadni. A társadalmi reintegrációt támogató program keretében a hajléktalan emberek ellátása, lakhatásuk biztosítása, illetve támogatása mindig kiemelten fontos volt számunkra, azonban a tartós társadalmi beilleszkedést támogató, a kormányprogramhoz is illeszkedő munkához juttatásuk a fővárosi tulajdonú közműcégeken keresztül ez évtől vált realitássá.

A hajléktalan emberek ellátását – döntően a téli időszakban – hajléktalan-ellátó civil szervezetek bevonásával oldottuk meg. Ennek átláthatóvá, ellenőrizhetővé és irányíthatóvá tétele igényként jelent meg munkánkban. **A Fővárosi Közgyűlés ennek megfelelően 2011 júniusában fogadta el az új hajléktalan-koncepciót**, amely két civil szervezetre mint ernyőszervezetre bízta a hajléktalan-ellátó civil szervezetek munkájának megszervezését és összehangolását. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a budai, míg a Menhely Alapítvány a pesti oldalon szervezi, irányítja és ellenőrzi az ellátást.

Ehhez a többi területet érintő megszorításokkal szemben az előző évvel egyező forrásokat biztosítottunk, melynek felhasználásáért a két szervezet lesz felelős a jövőben, akik tetszésük szerint vonhatnak be további szakembereket a munkába.

INTÉZMÉNYFENNTARTÁS ÉS A SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁS ÚJJÁSZERVEZÉSE

Szakosított ellátást végző intézményeinkben a jelenlegi feszesebb költségvetéssel is sikerült biztosítani a korábbi években kialakított szolgáltatásokat az elvárt mennyiségben és minőségben. Mindezek mellett a Fővárosi Közgyűlés határozatot fogadott el, amely egy, a területet átfogó részletes koncepció kidolgozását tűzte ki célul, alapul véve a már elfogadott egyházi törvényt, valamint a későbbiekben elfogadásra kerülő civil- és önkormányzati törvényt. A koncepció célja továbbá, hogy az ágazat működésében esetlegesen meglévő tartalékokat feltárja, szervezetfejlesztéssel, strukturális átalakítással hozzáférhetővé tegye azokat, és volumenében, minőségében és lehetőség szerint ellátási spektrumában is bővülő szolgáltatásokat kínáljon az arra jogosult igénybevevői körnek.

A szakmai jogszabályok változásai miatt újraszabályoztuk a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények formáiról, azok igénybevételének rendjéről szóló rendeletünket, illetve módosítottuk a szolgáltatásért fizetendő térítési díj rendeletet. A változtatással – a gondozottak anyagi helyzetére tekintettel – nem emelkedtek a szolgáltatásainkért fizetendő térítési díjak.

Előkészületek folynak „a fogyatékossgal élők számára ápolást nyújtó szociális intézmények átalakításáról, azok lakókörnyezetbe való integrálásáról” szóló, valamint az „önkormányzati, állami, egyházi, nonprofit fenntartású bentlakásos intézmények korszerűsítésére” vonatkozó uniós programban való fővárosi részvétellel kapcsolatban.

A nehéz pénzügyi helyzet ellenére a szakmai feltételek biztosítása érdekében több helyszínen **beruházások** indultak el. Új idősek otthona épül a XVIII. kerületi Alacsikai úti lakóparkban. Az építkezés keretében két olyan idősek otthona kerül kiváltásra, melyeknek tárgyi feltételei hiányosak, ideiglenes működési engedéllyel rendelkeznek. A 130 férőhelyes új intézmény átadására várhatóan 2012. második negyedévében kerül sor.

Zalaapátiban az intézményi férőhelyek visszapótlása keretében egy 80 férőhelyes intézmény építési munkálatai kezdődtek meg. A tervek szerint a műszaki átadás 2012. I. félév végére várható. Az intézmény az eddigieknél több ellátott gondozásával – a fajlagos költségek csökkenése mellett – gazdaságosabban láthatja el feladatait.

2011-ben 256 millió forint áll rendelkezésre céljellégű felújítási munkálatok megvalósítására, melyek egy része már az első félévben elkészült. Az előirányzatok 15 intézmény 28 feladatára nyújtanak fedezetet.

Az intézmények feladat-ellátása folyamatos, az ellátási színvonal fenntartása érdekében takarékosági intézkedések vannak érvényben, azonban továbbra is elsődleges szempont a lakók szakszerű és emberséges ellátása, melyet rendkívül takarékos gazdálkodás mellett, de biztosítani tudnak az intézmények.

Az említett feladatok mellett szükséges, hogy a különböző hátrányos helyzetű csoportok megszólítására, életkörülményeik javítására, társadalmi beilleszkedésük megkönnyítésére szakpolitikai koncepciót alakítsunk ki. Szociálpolitikai célunk a jövőben tehát a szociális intézmények gazdasági stabilizációja, a szolgáltatások minőségének megőrzése, javítása, a fővárosi hajléktalan-ellátási koncepció sikeres végrehajtása, és a kapacitások lehető legnagyobb mértékű növelése.

Budapest, 2011. augusztus

Tarlós István
Budapest főpolgármestere

dr. Bagdy Gábor
főpolgármester-helyettes

dr. György István
főpolgármester-helyettes

